

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB <<GJ Magma>>,
e. p. gjmagma@gmail.com

2017-09-15

Nr. (28.6)-A4-9479

Į 2017-08-23

Nr. 317

2017-09-14

Nr. 336

UAB „AR10“
e. p. info@ar10.lt

Subjektams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA

DĖL IŠTEKLIŲ GAVYBOS ATNAUJINIMO BEBRŪJŲ ŽVYRO TELKINYJE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją atrankai pateikė: UAB <<GJ Magma>>, Vaidevučio g. 18, Vilnius; tel. 85 2318178, faks. 85 2784455; e. p. gjmagma@gmail.com

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas: UAB „AR10“, Metalistų g. 10, Šiauliai. Tel. 841 500300, e. p. info@ar10.lt

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: Išteklių gavybos atnaujinimas Bebrūjų žvyro telkinyje.

Atranka atliekama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 2.3. kitų naudingųjų iškasenų kasyba ar akmens skaldymas (kai kasybos plotas – mažiau kaip 25 ha, bet daugiau kaip 0,5 ha).

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Šiaulių apskritis, Radviliškio r. savivaldybė, Radviliškio sen., Bebrūjų k. Planuojamo atnaujinti išteklių gavybos plotas patenka į valstybinę žemę. Radviliškio r. savivaldybės teritorijos bendrajame plane (toliau – Bendrasis planas) planuojamas naudoti plotas pažymėtas kaip naudingųjų iškasenų teritorija bei patenka į gamtinio karkaso teritoriją. Planuojamas kasybai atnaujinti plotas nutolęs 9,6 km į pietryčius nuo Radviliškio miesto. Besiribojantys suformuoti žemės sklypai dažniausiai yra žemės ir miškų ūkio paskirties. Aplink karjerus nėra išskiriamos sanitarinės apsaugos zonos, todėl gretimoms žemės sklypams nebus nustatyta papildomų apribojimų.

Telkinys yra išsidėstęs kaimiškoje, neurbanizuotoje vietovėje. Artimiausia sodyba, kuri šiuo metu yra apleista, nuo planuojamo naudoti ploto ribos yra nutolusi 330 m į pietus, pietvakarius. Kitos artimiausios gyvenamosios sodybos nuo planuojamo naudoti ploto nutolusios dar didesniais atstumais. Greta planuojamo atidaryti karjero ribos nėra daugiau planuojama ar suplanuota gyvenamųjų ar visuomeninės paskirties teritorijų.

LR Kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studijoje, kraštovaizdžio vizualinės struktūros brėžinyje, planuojamas naudoti plotas pagal vizualinės struktūros vertikaliosios ir horizontaliosios sąskaidos veiksnius priskirtas tipui – V₀H₁. Šio tipo kraštovaizdis skirstyme turi vieną mažiausių verčių. Pagal vizualinės struktūros dominantiškumą nagrinėjamame plote esantis kraštovaizdis priskirtas d kategorijai, kur kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų vertikaliųjų ir horizontaliųjų dominantų.

Vertinamame plote nėra aptikta jokių Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių. Artimiausią telkiniui hidrografinį tinklą sudaro už 250 m į pietryčius pratekantis ištiesintos vagos Bebrujo upelis, už 575 m į vakarus tekantis Brazelupelio upelis. Už 100 m į vakarus yra iškastas artimiausias melioracijos griovys drenuojantis vandenį į Beržės upę. Vertinamame plote ir greta jo nėra vandens gręžinių išgręžtų į gilesnius vandeningus sluoksnius. Artimiausias vandens gręžinys yra nutolęs 915 m į pietvakarius (Nr. 4036). Artimiausia Bebrujų vandenvietė (Nr. 3694) yra nutolusi tuo pačiu atstumu (minėtas gręžinys išgręžtas toje pačioje vandenvietėje). Planuojamas naudoti plotas nepatenka į šios vandenvietės sanitarinę apsaugos zoną. Artimiausia rekreacinė teritorija pagal Radviliškio Bendrąjį planą yra Arimaičių ežeras, kuris nutolęs už 3,9 km į šiaurę.

Telkinio teritorijoje nėra žinoma jokių istorinių, kultūrinių arba archeologinių vertybių. Artimiausia saugoma kultūros vertybė yra Gimbogalos kapinynas (unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre – 16139), kuris nuo vertinamo ploto nutolęs daugiau kaip 2 km į pietryčius.

Detali informacija apie vietą, kurioje planuojama atnaujinti išteklių gavybą iš Bebrujų telkinio pateikiama Informacijoje atrankai dėl PAV ir skelbiama www.gamta.lt ↔ poveikio aplinkai vertinimas ↔ Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos PAV atrankos išvadas 2017 m (toliau – Atrankos dokumentai).

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas: Bebrujų žvyro telkinyje ištekliai patvirtinti 1980 metais. Telkinys buvo keletą metų eksploatuojamas. Planuojamas kasybai naudoti plotas apima apie 8,6 ha. Numatomas suformuoti žemės sklypas gali būti didesnis nei planuojamas kasybai naudoti plotas, tačiau pati naudingųjų išteklių gavyba bus vykdoma tik vertinamo ploto ribose, kuriame detaliam išžvalgyti žvyro ištekliai. Beveik visas telkinio plotas yra pažeistas kasybos darbų, o paviršius apaugęs naujai susiformavusia velėna. Telkinį naudojo keletas ūkio subjektų. Lietuvos geologijos tarnybos prie aplinkos ministerijos duomenimis telkinyje yra likę apie 200 tūkst. m³ žvyro išteklių. Per metus planuojama iškasti apie 30 tūkst. m³ žvyro išteklių. Bebrujų žvyro telkinio dangą sudarė augalinis sluoksnis, rečiau itin smulkiagrūdis smėlis bei supiltinis gruntas ir priemolis. Dangos storis kito nuo 0,2 iki 1,8 m, vidutiniškai sudarė 0,4 m. Naudingąjį sluoksnį sudaro sauso ir apvandeninto žvyro sluoksniai. Bendras naudingojo klodo storis kinta nuo 1 m iki 7,1 m, vidutiniškai – 4,2 m. Telkinio paviršiuje esantis dirvožemio ir naujai susiformavęs augalinis sluoksnis, prieš atidengiant klodą bus nuvalomas ir susandėliuojamas pylimuose bei apsėjamas žolių mišiniu. Tai apsaugos jį nuo taršos ir defliacijos. Rekultivuojant iškastą plotą, derlingasis dirvožemio sluoksnis karjero šlaituose ir aplink karjero vietoje susidarysiantį vandens telkinį bus pilnai atstatytas. Vanduo iš susidarysiančio telkinio nebus naudojamas. Iš apvandeninto klodo iškastas žvyras bus pilamas į pylimus nusausėjimui, o perteklinė drėgmė sugrįš atgal į gruntinius vandenis. Kasant žvyrą iš apvandeninto sluoksnio iki vandens lygio dar bus paliekamas 0,5 – 1 m sauso klodo sluoksnis, kad kasybos technika neklimptų ir nebūtų komplikuojami kasybos darbai. Kasant apvandenintą sluoksnį, naudojimo plane bus numatoma atskira gavybos pakopa. Kasyba karjere planuojama vykdyti šiltuoju metų laiku, kadangi didelė naudingosios iškasenos dalis yra apvandenintame klode. Kasant žvyrą iš apvandeninto sluoksnio iki vandens lygio dar bus paliekamas 0,5 – 1 m sauso klodo sluoksnis, kad kasybos technika neklimptų ir nebūtų komplikuojami kasybos darbai. Naudingoji iškasena - žvyras bus išsijojamas į keletą skirtingų frakcijų mobilioje sijojimo mašinoje. Žvyras bus pagrindinė žaliava, iš kurios bus gaminama galutinė produkcija. Produkcijai iš karjero išvežti bus naudojamosi sukurta susisiekimo infrastruktūra. Pradžioje produkcija bus vežama vietinės reikšmės (2v kategorijos) žvyrkeliu (apie 3,9 km) šiaurės kryptimi, link magistralinio kelio Nr. A9 (Panevėžys – Šiauliai). Visas transportas toliau judės tik viešo naudojimo keliais, kuriuose nėra jokių apribojimų sunkiajam transportui.

Visi planuojamame eksploatuoti telkinyje dirbsiantys taršos šaltiniai bus mobilūs. Jiems dirbant karjere pagrindiniai veiksniai (taršos rūšys) galintys sukelti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai yra triukšmas bei į orą iš vidaus degimo variklių išmetami teršalai. Atlikti triukšmo lygio skaičiavimai rodo, kad atliekant nuodangos darbus už planuojamo kasybai naudoti ploto, skirtingais darbų etapais skleidžiamas triukšmas už 61 ir 47 m užges iki 55 dB(A), kuriuos

leidžia Lietuvos higienos norma HN 33:2011. Greta numatomo naudoti ploto nėra gyvenamųjų sodybų, kurioms galėtų darytų poveikį nuo karjero sklindantis triukšmas. Vykdamas išteklių gavybą ir perdirbimą nuo karjero sklindantis triukšmas jau ties riba neviršys leistino lygio. Netgi prie pačių nepalankiausių sąlygų atlikti skaičiavimai rodo neaukštą triukšmo lygį, nepavojingą gyventojų sveikatai. Šie skaičiavimai atlikti pagal patį blogiausią scenarijų, kai mechanizmai dirba arčiausiai telkinio pakraštyje. Šiuo atveju, artimiausios sodybos yra nutolusios per pakankamą atstumą, daugiau kaip 330 m, kad jose būtų girdimas triukšmas nuo kasybos karjere darbų. *Išsami informacija apie atliktus triukšmo sklaidos skaičiavimus artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dirbant visiems mechanizmomis karjere, pateikiami Atrankos dokumente 16-22 puslapiuose.*

Dirbant išteklių gavybos technikai susidarys oro tarša, kylanti iš vidaus degimo variklių, deginant kurą. Kuro markės bei išmetamų dujų toksiškumas nustatyti automobilių ir kitų savaeigių mechanizmų techninėmis eksploatacijos taisyklėmis. Visi mechanizmai per metus sudegins apie 22,1 t dyzelinio kuro. Metinis išmetamų teršalų kiekis yra nedidelis. Išmetamų dujų kiekis apskaičiuotas pagal metodiką. Sudeginus tokį šio kuro kiekį į aplinką per metus pateks 4,62 t teršalų: 2,83 t anglies monoksido, 0,98 t angliavandenilių, 0,66 t azoto junginių, 0,02 t sieros dioksido ir 0,12 t kietųjų dalelių. Pagal planuojamas kuro sąnaudas, įvertinus vidutinį mašinų amžių, eksploataavimo sritį, mašinų konstrukcines ypatybes, buvo apskaičiuotos teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų kiekis. Ši „Vilniaus planas“ sumodeliavo oro taršos sklaidą naudojant programinį paketą pagal UAB <<GJ Magma>> pateiktus skaičiavimų duomenis, įvertinus fonines oro taršos koncentracijas. Gauti rezultatai parodė, kad karjere, ties karjero riba, jo prieigose bei žaliavos išvežimo kelyje oro taršos koncentracijos rodikliai išliks ženkliai mažesni už leistinas koncentracijas tampa artimos koncentracijoms būdingoms kaimiškoms vietovėms.

Apdorota (sijota) naudingoji iškasena iš telkinio bus panaudojama kelių tiesimui bei remontui, statybos darbuose. Iškasus naudingąjį klodą, planuojama rekultivuoti į vandens telkinį, apsodinant mišku.

Išteklius planuojama iškasti apytiksliai per 7 metus.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas: žemės sklypas ir planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir nėra šių teritorijų artimoje aplinkoje. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija – *Radviliškio miškas* (buveinių apsaugai svarbi teritorija) yra už 9,3 km į šiaurės rytus, todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas netikslingas.

6. Pastabos, pasiūlymai:

6.1. Dulkėtumo sumažinimui išvežimo žvyrkelio ruožą (200 m) palei artimiausias sodybas iki plento, esančias netoli geležinkelio pervažos, sausros metu būtina reguliariai laistyti. Papildomam dulkėtumui išvengti pervežimo metu, sunkvežimių kėbulai turi būti dengiami tentais.

6.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.2. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Šiaulių skyriuje, Tilžės g. 198, Šiauliai.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. PŪV teritorija atitinka Radviliškio rajono savivaldybės teritorijos Bendrojo plano sprendinius. Teritorija žemės ir apsaugos reglamentų brėžinyje priskirta naudingųjų iškasenų teritorijai.

7.2. Išteklių gavybos atnaujinimas Bebrųjų telkinyje yra palankus ekonominiu, socialiniu ir gamtosauginiu požiūriu, nes nereikės papildomų investicijų žaliavos išvežimo kelio tiesimui, o naudingųjų iškasenų gavyba bus tęsiama kasybos darbų pažeistame telkinyje, kur jau buvo vykdoma išteklių gavyba.

7.3. Duomenų apie kitus didesnius geologinius procesus ir reiškinius, geotopus šioje vietovėje nėra žinoma, todėl poveikio eksploatuojamiems ar išžvalgytiems žemės gelmių išteklių telkiniams nebus.

7.4. Šioje vietovėje kraštovaizdžio natūrali struktūra jau pakeista, kadangi telkinyje ilgus metus buvo vykdoma naudingųjų iškasenų gavyba. Baigus išteklių gavybą telkinys buvo paliktas apleistas ir nerekultivuotas. Atnaujinus išteklių gavybą telkinyje būtų pilnai įsisavinti ir racionaliai naudojami žemės gelmių naudingieji ištekliai ir tuo pačiu rekultivuotas kasybos pažeistas plotas. Rekultivuotas karjeras atstatys gamtinio karkaso teritorijos ekologinę pusiausvyrą, atkurs teritorijos gamtinį kraštovaizdį bei kompensuos antropogeninį poveikį.

7.5. Išteklių gavybos metu vandens lygis karjere nebus dirbtinai žeminamas ar kitaip keičiamas. Naudingųjų iškasenų gavyba ir kiti darbai nebus vykdomi paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose ir vandens telkinių apsaugos zonose. Žvyras bus iškastas palengva, o ne visas iš karto. Iš apvandeninto klodo iškasta žaliava bus pilama į pylimus nusausėjimui, iš kurių perteklinė drėgmė sugrįš atgal į gruntinius vandenis. Bendra metinė vandens prietaka (balansas) į arti paviršiaus esančius gruntinius vandenis bus visada teigiama, todėl neigiamo poveikio paviršinio ar požeminio vandens kokybei/kiekiui neplanuojama.

7.6. Artimiausioje aplinkoje nėra saugomų esamo reljefo geomorfologinių formų (draustinių), todėl dėl reljefo formų keitimo išgaunant naudingąsias iškasenas, poveikio geotopams nebus.

7.7. Vertinamas Bebrųjų telkinys nepatenka į saugomas teritorijas, nekilnojamąsias kultūros vertybes ir nėra šių teritorijų artimoje aplinkoje, todėl poveikio šioms aplinkos veiksniams nebus.

7.8. Vadovaujantis saugomų rūšių informacinės sistemos duomenimis (SRIS), nagrinėjamame plote ir jo apylinkėse nėra saugomų rūšių buvimo faktų, todėl poveikio saugomos rūšims, jų augavietėms/radvietėms dėl karjero naudojimo, nebus.

7.9. Naudingųjų iškasenų gavyba pagal gavybos pobūdį išgaunama atviru būdu, todėl turi poveikį žemei ir dirvožemiui. Šių aplinkos veiksnių poveikiui sumažinti išteklių gavybos metu, derlingojo dirvožemio kaupai bus apsėti daugiamatėmis žolėmis ir sandėliuojami karjero pakraščiuose, taip apsaugant jį nuo taršos ir defliacijos, o vėliau panaudojama rekultivavimui.

8. Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, ir, įgyvendinus 6 punkte nurodytas pastabas, bei pateiktą informaciją atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo, ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, priimama atrankos išvada – UAB „AR10“ išteklių gavybos atnaujinimui Bebrųjų žvyro telkinyje poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei apie priimtą atrankos išvadą Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše nustatyta tvarka. Apie pranešimo paskelbimą tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas turi informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą, kartu pridėdam laikraščią, kuriuose skelbtas pranešimas kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės (seniūnijos) lentoje, kopiją su savivaldybės (seniūnijos) informacine žyma apie paskelbimą.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka - suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų

nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius), per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota
Poveikio aplinkai vertinimo
departamento
direktorė

Justina Černienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
2017 m. rugsėjo d. atrankos išvados Nr. (28.6)-A4-

ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Radviliškio rajono savivaldybės administracijai, e. p. informacija@radviliskis.lt
2. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamentui, e. p. siauliai@nvsc.lt
3. Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdybai, e. p. siauliai.pgv@vpgt.lt
4. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritoriniam padaliniui, e. p. siauliai@heritage.lt

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui, K. M. Čiurlionio g. 3, Šiauliai; e. p. srd@srd.am.lt